

FYLKESTINGSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
050/14	Fylkestinget	07.04.2014

Høring - søknad om bygging av Hjartås kraftverk - Rana kommune

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har sendt på høring søknad fra Miljøkraft Nordland AS om tillatelse til å bygge Hjartås kraftverk og ny 132 kV kraftledning til Ørtfjell og ny transformatorstasjon ved Heimåsen i Rana kommune. Søknaden skal behandles etter reglene i vassdragsreguleringsloven og energiloven. Høringsfrist er 10. mars 2014, men det er avklart med NVE at Nordland fylkeskommune avgir sin høringsuttalelse etter politisk behandling i fylkestingets samling i april.

Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi konsesjon til bygging av Hjartås kraftverk etter utbyggingsalternativ B, forutsatt at:

- ikke får negative konsekvenser for anadrom laksefisk
- ikke reduserer muligheten til å nå vedtatte hovedmål for vannområde Ranfjorden
- ikke reduserer muligheten til å oppnå de positive effektene man ønsker med pågående revisjon av konsesjoner for eksisterende kraftutbygging i Ranavassdraget
- ikke vil få vesentlig påvirkning på naturtypene fossesprøytsone og bekkekløft av middels verdi

Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi konsesjon til ny 132 kV kraftledning til Ørtfjell og ny transformatorstasjon ved Heimåsen dersom det også gis konsesjon til Hjartåsen kraftverk.

Fylkestinget ber NVE vurdere muligheten for å samlokalisere ny kraftledning med eksisterende inngrep.

Bakgrunn

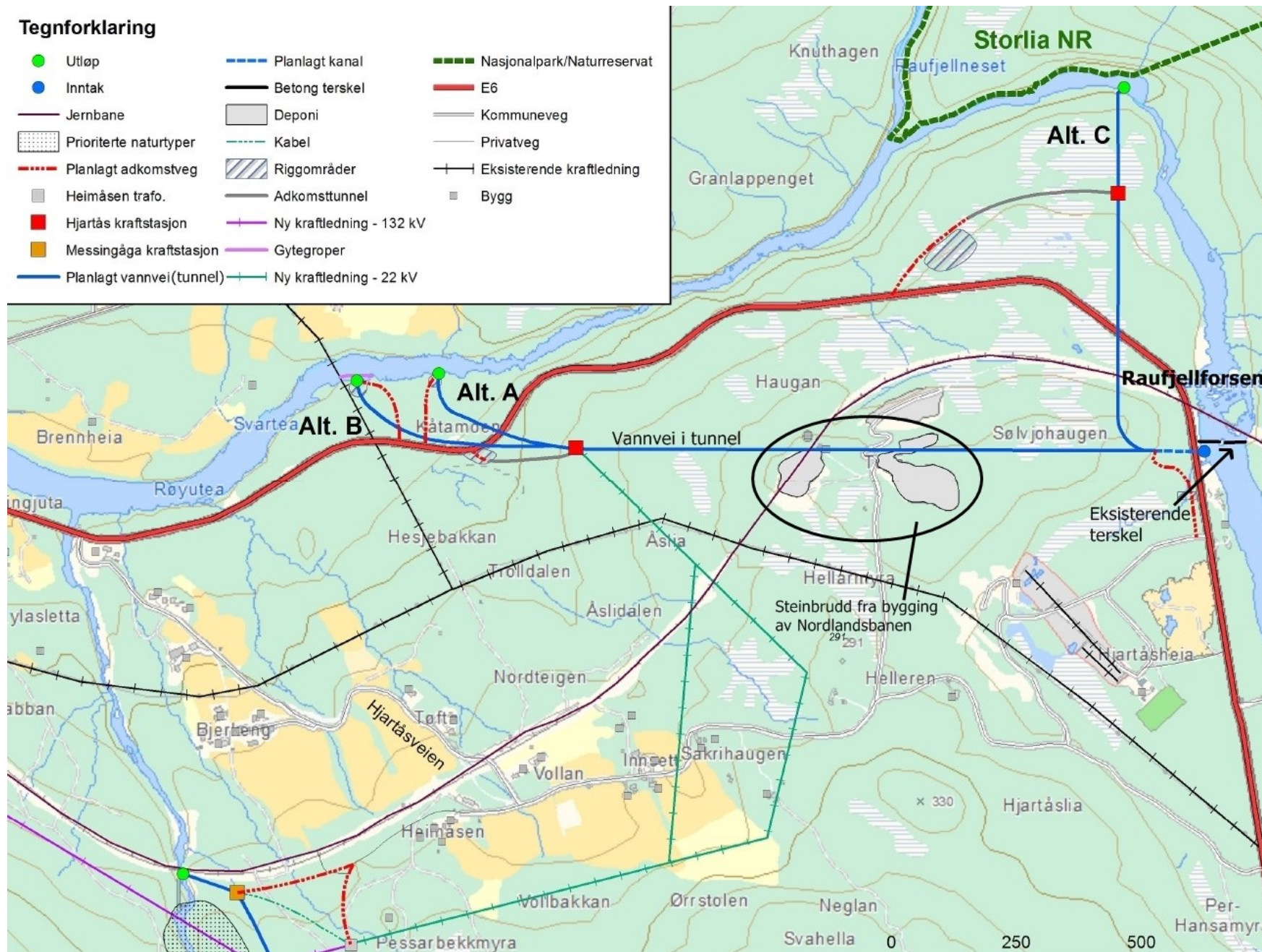
Miljøkraft Nordland AS søker om konsesjon for bygging av Hjartås kraftverk i Ranaelva, i Dunderlandsdalen, jf. figur 1. Tiltaket ligger ca. 56 km nordøst for Mo i Rana. Det blir søkt om konsesjon for tre alternative utbyggingsløsninger: A, B og C, jf. figur 2. Alle tre alternativ er planlagt med inntak på 245 moh., men med ulike avløp. Tiltakshaver søker primært om alternativ B.

Figur 1 Oversiktskart. Tiltaksområde er markert med rød sirkel.

Tegnforklaring

● Utløp	— Planlagt kanal	— Nasjonalpark/Naturresevat
● Inntak	— Betong terskel	— E6
— Jernbane	Deponi	— Kommuneveg
Prioriterte naturtyper	— Kabel	— Privatveg
- - - Planlagt adkomstveg	Riggområder	— Eksisterende kraftledning
Heimåsen trafo.	— Adkomsttunnel	Bygg
■ Hjartås kraftstasjon	— Ny kraftledning - 132 kV	
■ Messingåga kraftstasjon	— Gyttegroper	
— Planlagt vannvei(tunnel)	— Ny kraftledning - 22 kV	

Figur 2
Detaljkart
med
alternativer
for utbygging
og
nettilknytning
(fra
konsesjons-
søknad).

Tabell 1 Hoveddata for Hjartås kraftverk (fra konsesjonssøknad).

Produksjon:		A	B	C
Installert effekt (sum av 3 aggregat)	(MW)	21,33	21,7	11,0
Årlig produksjon	(GWh)	52,2	52,7	28,8
Vinterproduksjon	(GWh)	8,4	8,5	4,8
Sommerproduksjon	(GWh)	43,8	44,3	24,0
Økonomi:				
Kostnad (per 2010)	(MNOK)	260	271	198
Utbyggingspris	(Kr/kWh)	4,9	5,1	6,4
Vanndata:				
Middelvannføring	(l/s)	11 600		
Alminnelig lavvannføring	(l/s)	190		
5-persentil sommer	(l/s)	2501		
5-persentil vinter	(l/s)	174		
Planlagt minstevannføring – sommer	(l/s)	1000 til 2000		
Planlagt minstevannføring – vinter	(l/s)	500		
Kraftverk:				
Inntak	(moh.)	245		
Avløp	(moh.)	161	160	195
Berørt elvestrekning	(m)	2,3	2,5	0,7
Inntakskanal lengde	(m)	80		
Inntakskanal bredde	(m)	Ca. 30		
Inntakskanal vandedybde	(m)	3		
Vannvei (tunnel)	(m)	1510	1710	830
Massedeponi	(daa)	14		
Ny vei	(m)	800		
Kraftstasjon	(m ²)	Legges i fjellet		
Arealbruk:				
Samlet midlertidig arealbruk	(daa)	24,7		
Samlet permanent arealbruk	(daa)	17,9		

Alternative utbyggingsløsninger

De tre alternative utbyggingsløsningene er prioritert i følgende rekkefølge: B, A og C, jf. figur 2.

Alle utbyggingsløsningene er planlagt med inntak via en 80 m lang kanal til et lukehus med inntaksluke. E6 går langs Ranaelva ved planlagt inntak og Nordlandsbanen krysser elva like nedenfor. Vannet føres til kraftstasjonen og tilbake til elva i tunnel i fjellet i alle de tre alternativene. Kraftstasjonen skal ligge i fjellet under Hjartåsen. For å kunne tilpasse seg variasjoner i Ranaelvas vannføring er alle alternativene planlagt med tre aggregater med ulik effekt. Utbyggingsløsningene skiller seg ved ulik plassering av kraftstasjon og ulik utløpshøyde i elva jf. tabell 1. Det er planlagt å legge masser fra anleggsarbeid med kraftstasjon og tunell i eksisterende steinbrudd fra bygging av Nordlandsbanen.

Alternativ A: har utløp på 161 moh. og beskrives som det mest lønnsomme alternativet.

Alternativ B: skiller seg fra alternativ A ved at utløpet er på 160 moh., 200 m nedstrøms utløp A. Denne løsningen har en høyere utbyggingspris enn alternativ A, men muliggjør også etablering av

gytegrøper for anadrom fisk ved utløpet. Tiltakshaver søker primært om dette alternativet, slik at avbøtende tiltak for anadrom fisk kan etableres.

Alternativ C

Alternativ C har en annen plassering av inntakstunell, kraftverk og utløpstunell enn alternativ A og B, og utløpet er planlagt på 195 moh., jf. figur 2. Med dette alternativet minimeres påvirkningen på anadrom strekning. Dette er det minst lønnsomme utbyggingsalternativet, og det produserer bare 28,8 GWh, mens A og B produserer henholdsvis 52,2- og 52,7 GWh.

Problemstillinger knyttet til bygging av Hjartås kraftverk

Virknninger for miljø og samfunn

Tekst er hentet fra søknad og fra søknadens konsekvensutredning

Positive samfunnsvirkninger av tiltaket

Det antas ca. 25 årsverk i to år under anleggsfasen. De totale investeringskostnadene estimert til ca. 240 millioner kroner (alternativ B). Man kan vente at mellom 30 % og 40 % av dette beløpet kan gå til lokale anskaffelser og dermed bidra til økt verdiskaping for næringslivet i kommunen og eventuelt nærliggende kommuner. Det antas at tiltaket vil kreve ca. 1 årsverk per år til drift i driftsfasen (...) I tillegg vil kraftverket gi økte inntekter til involverte grunneierne og økt skattegrunnlag for Rana kommune. Kommunen har innført eiendomsskatt. Hjartås kraftverk vil også utløse naturressursskatt og grunnrenteskatt for Rana kommune og Nordland fylke.

Verneområder

Ranaelva inngår ikke i Verneplan for vassdrag. I nærheten av tiltaket finnes tre andre vernede områder (Storlia naturreservat, Saltfjellet-Svartisen nasjonal park og Lian naturreservat) men de ligger alle utenfor influensområdet. Ranaelva er et nasjonalt laksevassdrag.

Rødlistede arter

Bortsett fra observasjon av strandsnipe (NT) nedenfor Raudfjellfossen, er det ikke kjente registreringer av rødlistede fuglearter i det berørte området. (...) Vannvei, kraftstasjon og endret vannføring er vurdert ikke å påvirke fuglefaunaen i vesentlig grad.

Verdi: middels. Tiltakets konsekvens: liten.

Naturtyper

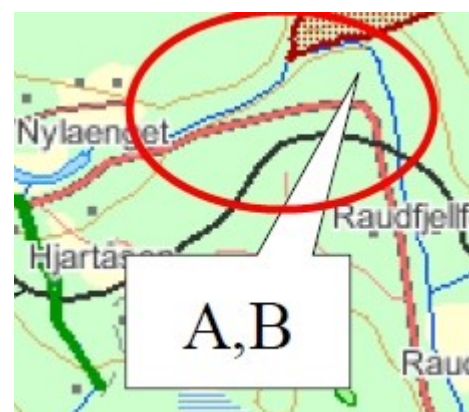
Den hensynskrevende naturtypen fossesprutsone ble registrert i midtre del av Raudfjellforsens vannstreng. Elva renner i stor grad nedsunket i et dypt juv som dekkes av naturtypen bekkekløfter. Fossesprutsonen som ble registrert i midtre del av Raudfjellfossen fremstod med noe fosserøyk i luften (...) I fossens midtre parti er det også etablert mosevegetasjon. Trolig er denne vegetasjonen sammenfallende med øvrig vegetasjon i fossesprutsonen, likevel kan det ikke utelukkes at det kan forekomme rødlistede arter i forbindelse med fossesprutsonen.(...) Bekkekløft som naturtype

bestemmes først og fremst ut fra topografi, men et tørrere lokalklima vil være negativt for fuktighetskrevende arter.

Verdi: middels. Tiltakets konsekvens: middels.

Vannmiljø

De tre alternativene medfører samme omfang og konsekvens på strekningen oppstrøms tiltaket og fra inntaket og ned til Raudfjellfors. (...) Den reduserte sommervannføringen kan selv om den medfører redusert produktivt areal gi en positiv effekt på produktiviteten på elvestrekningen om sommeren på grunn av noe økt vanntemperatur og redusert strømhastighet. Det foreligger imidlertid en risiko for bunnfrysing på vinteren. (...) Elvestrekningen nedstrøms Raudfjellfors og før samløp med Bjellåga:

Figur 3 A og B = naturtypene fossesprøytzone og bekkekløft i Raudfjellfossen. Rød ring markerer kraftverkets tiltaksområde.

Om laksen, sjørreten og sjørøya kommer til å vandre opp i denne delen av elva med de foreslåtte minstevannføringene, er usikkert fordi vannføringen her vil være vesentlig mindre enn nedstrøms samløpet med Bjellåga. (...) Mellom Raudfjellfors og ned til utløpet gir alternativ C minst omfang og konsekvens, mens omfanget og konsekvens av alternativ A og B er den samme uten tiltak. Gytesubstrat er imidlertid en absolutt minimumsfaktor i øvre del av vassdraget. Det er derfor foreslått å etablere et gyteområde nedstrøms utløpsalternativ B, noe som ikke er mulig å få til for alternativ C og A. Dette vil kunne økt det økologiske potensialet i øvre del av elva, som i dag er karakterisert som uegnet som gyte- og oppvekstområde. (...) Den positive effekten av tiltaket med å etablere et gyteområde i denne delen av elva ansees som viktigere enn de eventuelle negative effektene av redusert vannføring på den berørte strekningen.

Verdi: liten oppstrøms Raudfjellforsen og stor Nedstrøms Raudfjellforsen.

Tiltakets konsekvens: liten ved utbyggingsalternativ A og C, og liten positiv ved utbyggingsalternativ B, forutsatt etablering av gytegroper for anadrom fisk.

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

Hjartåsen kraftverk vil ikke medføre tap av INON.

Verdi: ingen. Tiltakets konsekvens: ingen.

Reindrift

Tiltakene vil ligge i grenseområdet mellom reinbeitedistriktene Ildbruben og Saltfjellet, i områder som er lite brukt som beiteområde for rein. (...) I driftsfasen vil kraftverket med vannveier ligge i fjell, og således ikke påvirke reindriften. Vannføring i Ranaelva vil bli redusert fra inntaket ved Raudfjellforsen til utløpet ca. 2 km lengre nede i elva. Elvas selvgjerdeeffekt kan tenkes å bli redusert noe, men elvekantene er bratte i området, og sammen med bebyggelse, jernbane og E6 gjør dette at sammenblanding av rein mellom de to distriktene ikke vurderes (...) som realistisk.

Verdi: liten. Tiltakets konsekvens: ingen vesentlig/ubetydelig.

Kulturminner og kulturmiljø

Ingen av de planlagte arealbeslagene vil virke inn på registrerte kulturminner og kulturmiljø.

Verdi: liten/middels. Tiltakets konsekvens: ingen.

Brukerinteresser

Områdene ved Raudfjellforsen er ikke blant de mest benyttede til friluftaktiviteter. Arealet som berøres inngår som jaktfelt for elgjakt og småviltjakt. Det antas at fisket på berørt strekning dagen i dag er begrenset. Anleggsaktiviteten i området vil trolig redusere verdien av rekreasjon og naturopplevelse i området for en kort periode.

Verdi: liten. Tiltakets konsekvens: liten.

Landskap, fjordlandskap og fosser

Inntakstiltakene, veiene og redusert vannføring påvirker landskapet negativt mens oppfyllingen av de nedlagte steinbruddene virker positivt. (...) Området har kvaliteter som er typiske for regionen for øvrig. Den reduserte vannføringen mellom inntaket og utløpet, vil medføre at landskapsbildet endres. (...) Ved fossesprøytonen i Ranaelva vil vannføringen bli redusert til 35 % av dagens vannføring. (...) Den store reduksjonen ved Raudfjellforsen vil påvirke opplevelsen av denne fossen, særlig på vår/sommer og sen høst når den volummessige reduksjonen er størst. Allikevel blir det en del vann i fossen og den beholder sin karakter i landskapet.

Verdi: middels. Tiltakets konsekvens: liten.

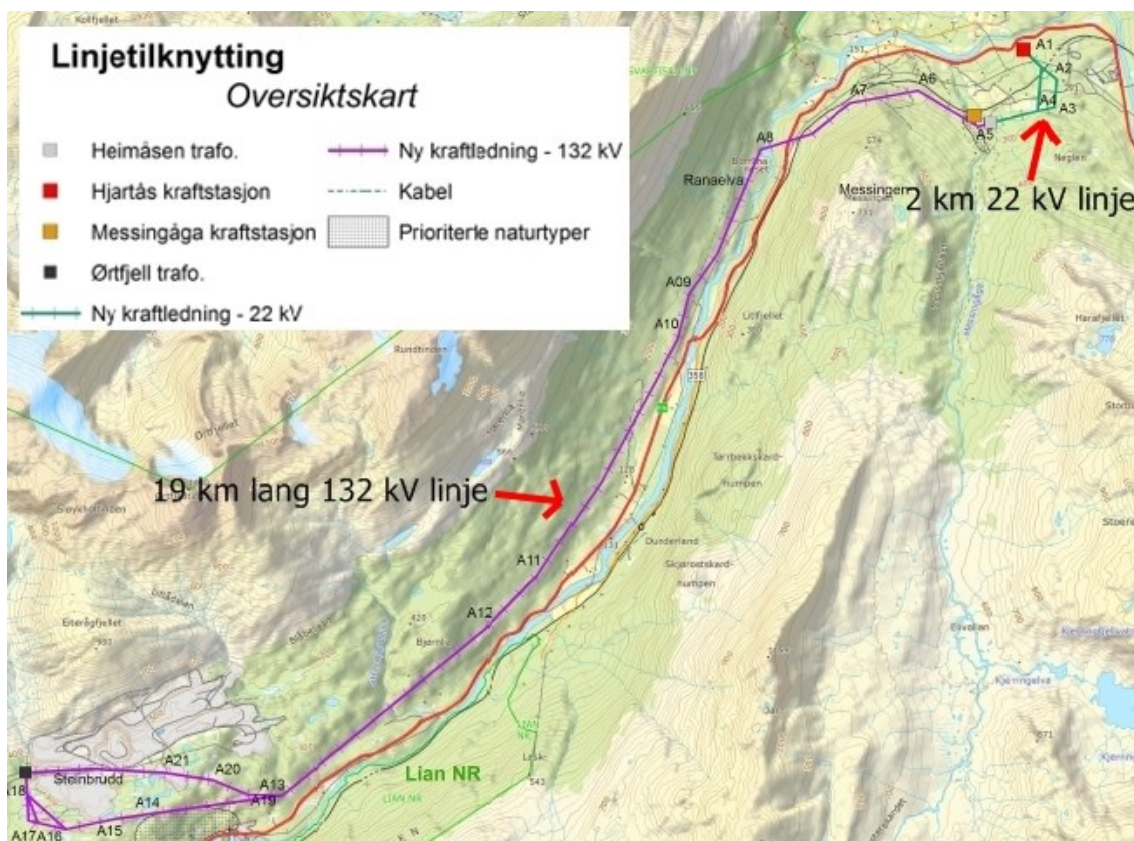
Avbøtende tiltak

I konsesjonssøknaden viser MiljøKraft Nordland til avbøtende tiltak foreslått i tiltakets konsekvensutredning. Hvis tiltaket får tillatelse vil fylkesrådet anbefale at disse følges og peker på følgende tiltak som spesielt viktige for å unngå negative virkninger for elva som nasjonalt laksevassdrag:

- Tilstrekkelig minstevannføring
- Etablering av gytegroper for anadrom fisk, jf. alt B.

Nettilknytning (kraftlinjer og transformatorstasjon)

Hjartås kraftverk planlegges tilknyttet regionalnettet via en ny 2 km lang 22 kV linje, en 22/132 kV transformatorstasjon ved Heimåsen og en ca. 19 km lang 132 kV linje fra Heimåsen til Ørtfjell transformatorstasjon, jf. figur 4.

Figur 4 Oversiktskart for nett-tilknytning for Hjartås kraftverk

Fra Hjartås trafo til Heimåsen er det foreslått to alternative traseer over kortere strekninger. Det er ingen forskjell i konsekvens mellom disse. Fra Heimåsen er det vurdert to alternative traseer til Ørtfjell transformatorstasjon. Dette er alternativ 2A og 2B. Tiltakshaver søker primært om alternativ 2A, da denne traseen er kortest og går utenfor en viktig naturtype.

En tilknytning av Hjartås kraftverk på 132 kV åpner for at det er kapasitet til flere andre kraftverk i området. Til den nye transformatorstasjonen i Heimåsen vil det også være mulig å tilkoble eksisterende 22 kV distribusjonsnett i Dunderlandsdalen, noe som vil bedre leveringssikkerhet og spenningskvalitet i området.

I tabell 2, på neste side, vises en sammenstilling av konsekvenser av nettilknytning for utvalgte tema.

Tabell 2 Sammenstilling av konsekvenser av nettilknytning (fra søknadens konsekvensutredning)

Tema	Konsekvenser
Landskap og INON	Middels negativ
Naturmiljø	Middels negativ
Kulturminner og kulturmiljø	Ubetydelig/ liten negativ
Reindrift	Ubetydelig
Friluftsliv	Liten negativ

Andre sentrale opplysninger

Kulturminnefaglig vurdering fra Nordland fylkeskommune:

Tiltaket berører ikke kjente, verneverdige kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for og potensialet for påvisning av nye, hittil ukjente, synes å være lavt.

Vannforskriften (forskrift om rammer for vannforvaltningen)

Det planlagte kraftverket ligger i vannområdet Ranfjorden hvor det er vedtatt en forvaltningsplan (Forvaltningsplan for vannregion Nordland 2010-2015 (FT-sak 118/09). Til denne planen er det et generelt miljømål at alle vannforekomstene i vannområde Ranfjorden skal ha minimum god miljøtilstand innen 2015. Hjartås kraftverk ligger i vannforekomster hvor det er registrert dårlig økologisk tilstand, jf. tabell 3.

I tiltaksprogrammet til den vedtatte regionale planen er det skissert tiltak for de berørte vannforekomstene, jf. tabell 3. Dette er tiltak for å kompensere for noe av de tapte miljøverdiene knyttet til eksisterende kraftproduksjon i området for å gi optimale produksjonsforhold for anadrom fisk og andre vannlevende organismer.

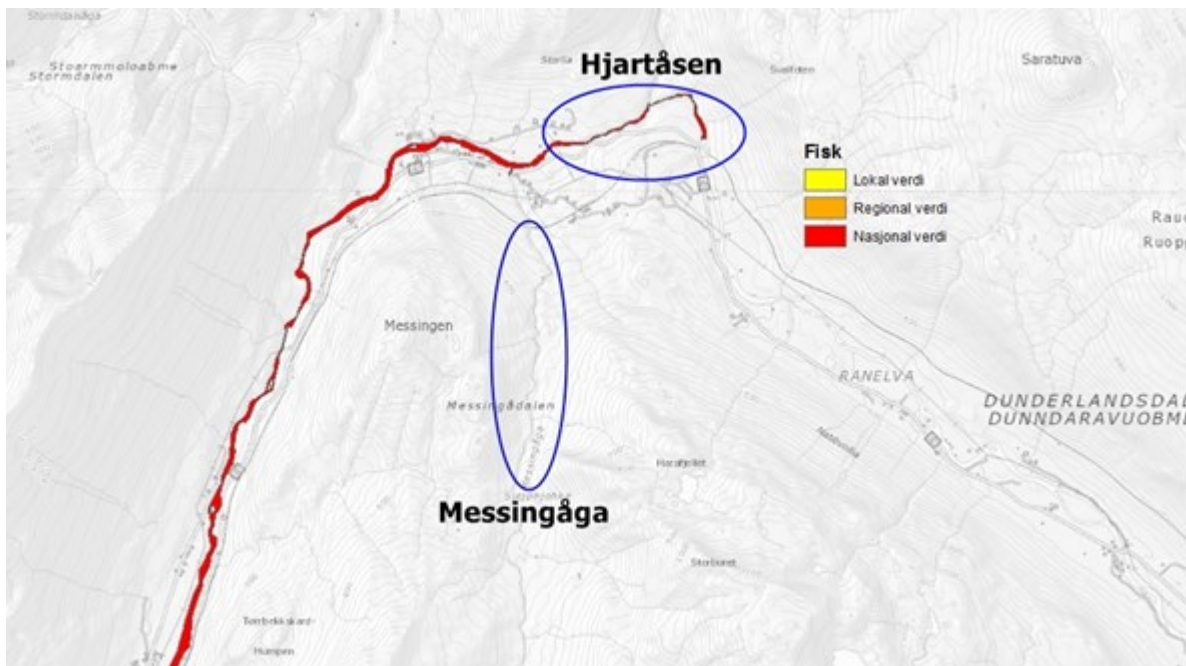
Dersom det blir gitt konsesjon er det viktig at NVE vurderer tiltaket etter § 12 i forskrift for rammer for vannforvaltningen (vannforskriften). Det er videre viktig at NVE påser at nye konsesjoner i området ikke påvirker igangsatte eller planlagte tiltak negativt. NVE må også jf. § 14 i vannforskriften begrunne ny aktivitet eller nye inngrep som ikke følger av vedtatt plan. Dette skal gjengis i neste forvaltningsplan ved rullering.

Tabell 3 Sammenstilling av kunnskap om vannforekomster i Hajrtås kraftverks tiltaksområde.

Vannforekomst	Risikovurdering	Økologisk tilstand	Kjemisk tilstand	SMVF	Tiltak
Ranaelva mellom Ørtfjellmoen og Raufjellfossen. ID 156-304-R	I risiko. Overføring av vann (43 %) og <i>Gyrodactylus salaris</i> . Elva ble friskmeldt i 2010.	Dårlig Endret vannføring og endring av habitat.	Udefinert	Nei	- Miljøbasert vannføring - Miljøtilpassing av forbygninger/erosjonssikringer - Biotoptiltak
Ranaelva mellom Raufjellfossen og samløp Gubbeltåga. ID 156-75-R	I risiko. Fraføring av vann (ca. 67 %).	Dårlig Endret vannføring og endring av habitat.	Udefinert	Ja	

Nasjonalt laksevassdrag

Ranaelvasdraget, med Ranaelva, har status som Nasjonalt laksevassdrag. Dette innebærer at det ikke er tillatt med «tiltak eller aktiviteter som kan være til skade for villaksen», jf. St.prp nr 32 (2006-2007). Raudfjellfors er øverste vandringshinder for anadrom fisk i elva. Ranaelva er derfor registrert med *nasjonal* verdi opp til Raudfjellfors, jf. figur 5.

Figur 5 Hjartåsen og Messingåga kraftverk (vist med blå sirkel). Rød linje viser anadrom strekning i Ranaelva (slik det var før stenging av laksetrappene pga. lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*).

Sumvirkninger

Ranavassdraget er sterkt berørt av mange og store vannkraftutbygginger, jf. figur 6. Det er åpnet for revisjon av konsesjon for eksisterende kraftutbygging i Ranavassdraget. Formålet med revisjonen er å avveie konsesjonens formål mot miljøhensyn og allmenne interesser og oppdatere vilkårene for konsesjonen i henhold til dagens forhold. Oppfølging av vannforskriften, med hovedmål for vannområdet, og et mål om å bedre miljøforholdene i vassdraget står sentralt i arbeidet med revisjonen. Nå er Hjartås og Messingåga kraftverk på høring, og dersom disse kraftverkene får konsesjon, vil dette ytterligere påvirke vannmiljøet i Ranavassdraget.

Både Hjartås og Messingåga kraftverk vil berøre naturtypene *bekkekløft* og *fossesprutsone*. Hjartås kraftverk vil berøre en bekkekløft (verdi *viktig B*) og en fossesprutsone (verdi *viktig B*), mens Messingåga kraftverk vil berøre en bekkekløft (verdi *svært viktig A*) og to fossesprutsoner (begge verdi *lokalt viktig C*). Dersom begge kraftverkene bygges ut som planlagt, vil det få negative sumvirkninger for naturtypene både lokalt og regionalt.

Figur 6 Oversiktskart over utbygde og omsøkte kraftverk. Hjartåsen og Messingåga kraftverk er vist med røde sirkler. Sorte linjer viser eksisterende anlegg for overføring og produksjon av vannkraft.

Andre instansers uttalelse

Høringsuttalelser fra Rana kommune, Fylkesmann i Nordland, Forum for Natur og Friluftsliv Nordland og Rana jeger og fiskeforening kan leses i sin helhet i vedlegg. Her er en kort oppsummering av uttalelsene:

Rana kommune (vedtak i utvalg for miljø-, plan- og ressurs)

Rana kommune fremmer innsigelse til søknad om tillatelse til bygging av Hjartås kraftverk. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at Rana kommune mener at redusert vannføring, landskapspåvirkning og andre miljøeffekter i Ranelva som følge av gjennomføring av Hjartås kraftverk vil redusere den tiltenkte miljøgevinsten som er lagt til grunn i for å prioritere Ranelva i nasjonal sammenheng med tanke på vannslipp og magasinrestriksjoner i revisjon av vannkraftkonsesjonen. Dette undergraver de nasjonale føringene i forhold til vassdraget, som også innebærer å opprettholde verdien av Ranelva som nasjonalt laksevassdrag.

Rana kommune fremmer også innsigelse til søknad om bygging av 132 kV kraftlinje mellom Ørtfjell og Hjartåsen etter omsøkte trase. Rana kommune ønsker å samle de tekniske installasjonene som vei, jernbane og eksisterende 22 kV linje mv. på østsiden av Ranelva.

Fylkesmannen i Nordland

Ut fra den samlede belastningen på vassdraget og de verdier som finnes på den berørte strekningen fraråder Fylkesmannens konsesjon for Hjartås kraftverk, og da i særdeleshet alternativene A og B. Hovedsakelig begrunnes frarådingen med at tiltaket berører nasjonalt laksevassdrag.

Fylkesmannen fremmer på bakgrunn av forekomsten av en svært viktig kalkskogforekomst, og av hensynet til mangfoldet av sopparter, innsigelse til alt. 2B for framføring av 132 kV kraftledning til Ørtfjellmoen.

Forum for natur og friluftsliv Nordland (FNF)

FNF Nordland henstiller om at det ikke gis konsesjon til Hjartås kraftverk.

Rana jeger og fiskeforening

Rana jeger og fiskeforening er i sterkt imot at det gis konsesjon til Hjartås kraftverk, hovedsakelig av hensyn til vassdraget som nasjonalt laksevassdrag og mulighetene for å utvide lakseførende strekning.

Vurderinger

Fylkesrådet er opptatt av å videreutvikle Nordland som et av de fremste kraftfylkene i Norge, og viser til at det er et regionalpolitisk mål å bygge ut ny vannkraft. Utbygging av vannkraft forutsetter imidlertid at konsekvensene for andre arealbruksverdier er akseptable.

Utbygging av Hjartås kraftverk vil bidra positivt med en betydelig økning i produksjonen av fornybar energi hele året. Dette vil gi større positive samfunnsvirkninger enn små vannkraftverk. Det kan derfor aksepteres noe større negative konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier ved utbygging av store vannkraftverk enn ved små vannkraftverk.

Fylkesrådet ser at dette tiltaket kan berøre lakseførende strekning i et nasjonalt laksevassdrag, hvor samfunnet har brukt store ressurser for å friskmelde elven fra lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. Fylkesrådet er derfor opptatt av at oppvekst og gyteforhold for laksen ikke blir redusert. Forholdene for laksen må ikke påvirkes negativt i de delene av elva som har vært lakseførende. Fylkesrådet ser at det er knyttet noe usikkerhet til om Hjartåsen kraftverk, slik det er omsøkt etter alternativ B, vil få negative konsekvenser for laksen eller om tiltaket faktisk kan få positive konsekvenser for fisken i området.

Fylkesrådet viser til at det pågår en revisjonssak i Ranavassdraget. Det er viktig at en eventuell tillatelse til utbygging av Hjartåsen ikke kommer i konflikt med muligheter for å forbedre miljøtilstanden i elven, samt kommunens ønske om minstevannføring og mulighetene for å utvikle elven som nasjonalt laksevassdrag. Minstevannføring er for øvrig noe alle nye utbygginger blir pålagt i dag. Det er derfor stor sannsynligheten for at eksisterende utbygging blir pålagt dette. Fylkesrådet ber derfor NVE vurdere Hjartås kraftverk i sammenheng med pågående revisjonssak.

Fylkesrådet ser at Hjartås kraftverk, uavhengig av utbyggingsalternativ, vil få negative konsekvenser for regionalt viktige naturtyper. NVE må derfor påse at tiltaket ikke vil få vesentlig påvirkning på naturtypene fossesprøytsone og bekkekløft av middels verdi, dersom det gis konsesjon. Fylkesrådet forutsetter forøvrig at forslag til avbøtende tiltak (i konsesjonssøknadens konsekvensutredning) verksettes for å opprettholde viktige miljøverdier.

Konklusjon

Fylkesrådet ser at en utbygging av Hjartåsen kan medføre noe negative konsekvenser for en fossesprøytsone og en bekkekløft. Samtidig er det usikkerhet om konsekvensene for laksen i dette området av elva. Imidlertid må det tillegges vekt den positive konsekvensen denne utbyggingen kan få for samfunnets gjennom økt fornybar kraft.

Fylkesrådet vil derfor etter en helhetsvurdering anbefale at det gis konsesjon til Hjartås kraftverk etter utbyggingsalternativ B. Til denne anbefalingen vil fylkesrådet knytte sterke betingelser.

Ny 132 kV kraftledning til Ørtfjell og ny transformatorstasjon ved Heimåsen

Fylkesrådet ser at det er nødvendig med ny nettilknytning dersom det blir gitt konsesjon til Hjartås kraftverk. Fylkesrådet er opptatt av at infrastruktur og naturinngrep samles. Det er viktig å unngå nye inngrep i uberørt natur, både for miljø- og landskapsverdier. I dag er det lite inngrep i området for deler av strekningen hvor det søkes om konsesjon for ny 132 kV ledning. Fylkesrådet ber NVE vurdere muligheten for å samlokalisere ny kraftledning med eksisterende inngrep.

Konsekvenser

Dersom Hjartås kraftverk bygges ut, tilfaller naturressursskatt på 0,2 øre/kWh fylkeskommunen. Beregninger tilsier at Nordland fylkeskommune årlig vil motta naturressursskatt på ca. 105 000 kr dersom Hjartås kraftverk alternativ B bygges ut.

For øvrig vil saken ikke medføre økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og samiske forhold er beskrevet tidligere i dette dokument.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi konsesjon til bygging av Hjartås kraftverk etter utbyggingsalternativ B, forutsatt at tiltaket ikke
 - a. får negative konsekvenser for anadrom laksefisk
 - b. reduserer muligheten til å nå vedtatte hovedmål for vannområde Ranfjorden
 - c. reduserer muligheten til å oppnå de positive effektene man ønsker med pågående revisjon av konsesjoner for eksisterende kraftutbygging i Ranavassdraget
 - d. får vesentlig påvirkning på naturtypene fossesprøytsone og bekkekløft av middels verdi
2. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi konsesjon til ny 132 kV kraftledning til Ørtfjell og ny transformatorstasjon ved Heimåsen dersom det også gis konsesjon til Hjartåsen kraftverk. Fylkestinget ber NVE vurdere muligheten for å samlokalisere ny kraftledning med eksisterende inngrep.
3. Dersom det blir gitt tillatelse til de omsøkte tiltak, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
 - b. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktig naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.
 - c. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges.
 - d. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.

Bodø den 17.03.2014
Tomas Norvoll
fylkesrådsleder
sign

Hild-Marit Olsen
fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse
sign

Fra behandling i kultur og miljøkomiteen

Senterpartiet og Venstre fremmet følgende forslag til nytt vedtak:

Nordland fylkeskommune fremmer med hjemmel i lov av 14.12.1917 om vassdragsreguleringer § 6, jfr. reglene om innsigelse i plan- og bygningslovens §§ 5-4 til 5-6, innsigelse til søknad om tillatelse til bygging av Hjartås kraftverk.

Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at Nordland fylkeskommune mener at redusert vannføring, landskapspåvirkning og andre miljøeffekter i Ranelva som følge av gjennomføring av Hjartås kraftverk vil redusere den tiltenkte miljøgevinsten som er lagt til grunn for å prioritere Ranelva i nasjonal sammenheng med tanke på vannslipp og magasinrestriksjoner i revisjon av vannkraftkonsesjonen. Dette undergraver de nasjonale føringene i forhold til vassdraget, som også innebærer å opprettholde verdien av Ranelva som nasjonalt laksevassdrag.

Nordland fylkeskommune fremmer med hjemmel i lov av 29.06.1990 om lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi med mer.(energiloven) § 2-1, jfr. reglene om innsigelse i plan- og bygningslovens §§ 5-4 til 5-6, innsigelse til søknad om bygging av 132 kV kraftlinje mellom Ørtfjell og Hjartåsen etter omsøkt trase.

Votering

Forslaget fra Senterpartiet og Venstre fikk 2 stemmer og falt.

Fylkesrådets innstilling til vedtak ble vedtatt med 8 stemmer.

Kultur og miljøkomiteens innstilling til vedtak

1. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi konsesjon til bygging av Hjartås kraftverk etter utbyggingsalternativ B, forutsatt at tiltaket ikke
 - a. får negative konsekvenser for anadrom laksefisk
 - b. reduserer muligheten til å nå vedtatte hovedmål for vannområde Ranfjorden
 - c. reduserer muligheten til å oppnå de positive effektene man ønsker med pågående revisjon av konsesjoner for eksisterende kraftutbygging i Ranavassdraget
 - d. får vesentlig påvirkning på naturtypene fossesprøytsone og bekkekløft av middels verdi
2. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi konsesjon til ny 132 kV kraftledning til Ørtfjell og ny transformatorstasjon ved Heimåsen dersom det også gis konsesjon til Hjartåsen kraftverk. Fylkestinget ber NVE vurdere muligheten for å samlokalisere ny kraftledning med eksisterende inngrep.
3. Dersom det blir gitt tillatelse til de omsøkte tiltak, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
 - b. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktig naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.
 - c. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges.
 - d. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.

Fra behandling i plenum

Innstillinga fra komite for kultur og miljø ble lagt fram av saksordfører Eirin Horigmoe, Sp

Votering

Forslag fra Sp og V fikk 11 stemmer fra Sp, SV, V, Rødt og falt mot 42 stemmer avgitt for kultur og miljøkomiteens innstilling

Vedtak

1. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi konsesjon til bygging av Hjartås kraftverk etter utbyggingsalternativ B, forutsatt at tiltaket ikke
 - a. får negative konsekvenser for anadrom laksefisk
 - b. reduserer muligheten til å nå vedtatte hovedmål for vannområde Ranfjorden
 - c. reduserer muligheten til å oppnå de positive effektene man ønsker med pågående revisjon av konsesjoner for eksisterende kraftutbygging i Ranavassdraget
 - d. får vesentlig påvirkning på naturtypene fossesprøytsone og bekkekløft av middels verdi
2. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi konsesjon til ny 132 kV kraftledning til Ørtfjell og ny transformatorstasjon ved Heimåsen dersom det også gis konsesjon til Hjartåsen kraftverk. Fylkestinget ber NVE vurdere muligheten for å samlokalisere ny kraftledning med eksisterende inngrep.
3. Dersom det blir gitt tillatelse til de omsøkte tiltak, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
 - b. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktig naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.
 - c. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges.
 - d. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.

Vedlegg	DokID
Rana kommune - vedtak i plan-, miljø- og ressursutvalg	426909
Fylkesmannen i Nordland - uttalelse til konsesjonssøknad for Hjartås kraftverk og innsigelse til 132 kV kraftledning alt. 2B - kopi av brev til Norges vassdrags- og energidirektorat	425210
Forum for natur og friluftsliv - uttalelse til konsesjonssøknad - kopi av brev til Norges Vassdrags- og Energidirektorat	426448
Rana jeger- og fiskerforening - uttalelse til konsesjonssøknad - kopi av brev til Norges Vassdrags- og Energidirektorat	426526
FT-sak 50 - innstilling fra komite for kultur og miljø.doc	434291

